

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	กิจกรรมการสนับสนุนทางสังคมเพื่อการดูแลตนเองของ ผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้า		
ผู้เขียน	นางวารุณี สุวรรณศิริกุล		
ปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การส่งเสริมสุขภาพ)		
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา ไกรพิบูลย์	ประธานกรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิ่มอนงค์ งามประภาส	กรรมการ	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากิจกรรมการสนับสนุนทางสังคมเพื่อการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีแผลที่เท้าที่มารับการตรวจที่คลินิกศัลยกรรมทั่วไป แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ถึง สิงหาคม พ.ศ.2550 จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรม การสนับสนุนทางสังคม จำนวน 15 คน และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการดูแลตามปกติ จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยและเก็บข้อมูล ประกอบไปด้วย แผนการจัดกิจกรรมการสนับสนุนทางสังคม ในด้านการให้ข้อมูล ด้านอารมณ์และด้านวัตถุสิ่งของ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบสำรวจพฤติกรรม การดูแลตนเองที่จำเป็นสำหรับผู้ป่วยเบาหวาน แบบสำรวจพฤติกรรม การดูแลเท้า แบบประเมินสภาพเท้า รวมไปถึงการดูแลตนเองเมื่อเกิดบาดแผล แบบประเมินสภาพเท้า แบบประเมินความก้าวหน้าในการหายของแผล หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแผนการสนับสนุนทางสังคม โดยนำไปตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ตลอดจนการจัดลำดับเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน นำมาหาความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ โดยนำไปทดลองใช้กับผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้า ที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาจำนวน 10 ราย นำคะแนนที่ได้วิเคราะห์ หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตร

สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.84, 0.80 และ 0.82 นำเครื่องมือทั้งหมดไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วน นำข้อมูลที่ได้อภิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำเร็จรูป SPSS (Statistic Package of the Social Science) คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย โดยการทดสอบค่าที

ผลการศึกษาพบว่า

1. พฤติกรรมการดูแลตนเองโดยทั่วไปของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้าในกลุ่มทดลอง ภายหลังจากการได้รับการสนับสนุนทางสังคม มีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยทั่วไปโดยรวม คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยทั่วไปในแต่ละด้าน เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการสนับสนุนทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01
2. พฤติกรรมการดูแลตนเองโดยทั่วไปของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้า ในกลุ่มควบคุม ภายหลังจากการได้รับการสนับสนุนทางสังคม มีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยทั่วไปโดยรวม คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยทั่วไปในแต่ละด้าน เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
3. พฤติกรรมการดูแลตนเองโดยทั่วไปของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้า ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการสนับสนุนทางสังคม พบว่าผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้าในกลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยทั่วไป ดีกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
4. พฤติกรรมการดูแลเท้าและการปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมในการดูแลเท้าของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้า ในกลุ่มทดลอง ภายหลังจากการได้รับการสนับสนุนทางสังคม มีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการดูแลเท้าและการปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมในการดูแลเท้าโดยรวม และคะแนนเฉลี่ยในแต่ละด้าน เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการสนับสนุนทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
5. พฤติกรรมการดูแลเท้าและการปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมในการดูแลเท้าของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้า ในกลุ่มควบคุม ภายหลังจากการได้รับการสนับสนุนทางสังคม มีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการดูแลเท้าและการปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมในการดูแลเท้าแต่ละด้านเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

6. พฤติกรรมการดูแลเท้าและการปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลเท้าของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้า ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมการสนับสนุนทางสังคม พบว่า ผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้าในกลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมการดูแลเท้าและการปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลเท้า ดีกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

7. คะแนนการประเมินสภาพเท้า ของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้า ในกลุ่มทดลอง ภายหลังจากการได้รับการสนับสนุนทางสังคม มีคะแนนเฉลี่ยของคะแนนการประเมินสภาพเท้า โดยรวมและในแต่ละด้าน พบว่า สูงขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการสนับสนุนทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

8. คะแนนการประเมินสภาพเท้า ของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้าในกลุ่มควบคุม ภายหลังจากการได้รับการสนับสนุนทางสังคม มีคะแนนเฉลี่ยของคะแนนการประเมินสภาพเท้า โดยรวมและในแต่ละด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

9. คะแนนการประเมินสภาพเท้า ของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้าระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการสนับสนุนทางสังคมแล้ว พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

10. ความก้าวหน้าในการหายของแผลในกลุ่มทดลอง ภายหลังจากได้รับการสนับสนุนทางสังคมเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมแล้วพบว่า มีการหายของแผล ร้อยละ 20 แผลที่ยังไม่หาย ร้อยละ 80 แผลที่ยังไม่หาย พบว่ามีความก้าวหน้าในการหายของแผลเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยพบว่าการเจริญของเนื้อเยื่อแกรนูเลชันและแผลที่ยังไม่หายทั้งหมด ไม่พบสัญญาณของการอักเสบติดเชื้อของแผล เช่น อาการปวด บวม แดง ร้อน หรือมีหนองไหลออกจากแผล

11. ความก้าวหน้าในการหายของแผลในกลุ่มควบคุมไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งก่อนและหลังได้รับการดูแลตามปกติ เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมแล้วผู้ป่วยในกลุ่มควบคุมไม่พบการหายของแผล โดยแผลที่ยังไม่หายพบว่า มีการเจริญของเนื้อเยื่อแกรนูเลชันอย่างต่อเนื่อง บางรายพบสัญญาณของการอักเสบติดเชื้อของแผล เช่น หนอง อาการปวด บวม แดง ร้อน ร้อยละ 53.33 แผลเริ่มปรากฏเนื้อตายและมีโอกาสลุกลามไปยังส่วนอื่นๆร้อยละ 26.67 และพบสัญญาณของการอักเสบติดเชื้อ มีอาการเท้า บวมแดง ปวด ร่วมกับอาการไข้ มีเลือดและหนองไหลออกจากแผล ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์และรับเข้าไว้ในอนในโรงพยาบาล ร้อยละ 20.00

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมสนับสนุนทางสังคมเพื่อการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานที่มีผลที่เท่า โดยการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านอารมณ์และการสนับสนุนด้านสิ่งของและบริการ จากบุคลากรทางการแพทย์และญาติผู้ดูแล ส่งผลให้ผู้ป่วยมีการเพิ่มศักยภาพในการดูแลตนเอง จึงควรนำการจัดกิจกรรมการสนับสนุนทางสังคม ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการดูแลตนเองสำหรับผู้ป่วยเบาหวานที่มีผลที่เท่าหรือผู้ป่วยโรคเรื้อรังอื่นๆในสถานบริการทางการแพทย์ต่อไป



ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title	Social Support Activities for Self - care Among Diabetic Patients with Foot Ulcers		
Author	Mrs. Warunee Suwansirikul		
Degree	Master of Education (Health Promotion)		
Thesis Advisory Committee	Asst. Prof. Dr. Suchada Kraiphikul		Chairperson
	Asst. Prof. Dr. Nimanong Ngamprapasom		Member

ABSTRACT

This is a quasi-experimental research. The objective of this research was to study the social support activities for promoting self-care among patients with diabetic foot ulcers. The subjects of this study included thirty diabetic patients with foot ulcers purposively selected from general surgical clinic of the out-patient department in Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital between July 2007 and August 2007. Fifteen patients were randomly assigned into experimental group attending social support activities and the other fifteen patients were assigned into the control group receiving routine nursing care. The research tool and data collection included 1) The social support activity planning for information support, emotional support and objectivity support; 2) The demographic data recording form of patients; 3) The necessary diabetic self-care behavior inventory form; 4) The foot-care behavior inventory form; 5) The foot-inspection recording form and 6) The wound-healing progression form. The validity and the sequence of the content were approved by five experts. The reliability of the inventory forms was tested by using with 10 diabetic patients with foot ulcers similar to the subjects of this study and analyzed by using Cronbach's alpha coefficient. The reliability values were 0.84, 0.80 and 0.82 respectively. The collected data were analyzed by using SPSS

(Static Package of the Social Science) program to calculate for percentage, average scores, standard deviation and the difference of means by t-test.

The result of this study revealed that:

1. After receiving social support activities, the experimental group had statistically significant higher average self-care behavioral scores either in total or in each category than before receiving social support activities at the level of 0.01.
2. After receiving social support activities, the control group had statistically significant higher average self-care behavioral scores either in total or in each category than before receiving social support activities at the level of 0.01.
3. After receiving social support activities, the experimental group had statistically significant higher self-care behavioral scores than control group at the level of 0.01.
4. After receiving social support activities, the experimental group had statistically significant higher average foot-care behavioral scores and foot-care activity performance scores either in total or in each category than before receiving social support at the level of 0.01.
5. After receiving social support activities, the control group had statistically significant higher average foot-care behavioral scores and foot-care activity performance scores either in total or in each category than before receiving social support at the level of 0.01.
6. After receiving social support activities, the experimental group had statistically significant higher foot-care behavioral scores and foot-care activity performance scores than control group at the level of 0.01.
7. After receiving social support activities, the experimental group had statistically significant higher average foot-inspection scores either in total or in each category than before receiving social support activities. at the level of 0.01.
8. After receiving social support activities, the average foot-inspection scores either in total or in each category are not different from before receiving social support activities.

9. After receiving social support activities, the experimental group had statistically significant higher average foot-inspection scores in all categories than control group at the level of 0.01.

10. After receiving social support activities, twenty percent of the experimental group revealed completely-healed ulcers and eighty percent revealed incompletely-healed ulcers. The incompletely-healed ulcers continually progressed into the granulation tissue without sign of wound infection such as pain, redness, swelling, warmth or pus.

11. After receiving social support activities, All patients in this group who received routine nursing care had incompletely-healed ulcers which continually progressed into the granulation tissue. 53.33 percent showed sign of wound infection such as pain, redness, warmth and swelling. 26.67 percent showed necrotic wound and had probability to spread to adjacent areas. 20 percent were admitted to the inpatient department due to presence of sign of wound infection accompanied with fever, bloody discharge or pus per wound.

The result of this study indicates that the social support activities for promoting self-care among patients with diabetic foot ulcers by information support, emotional support and objectivity support from medical authority and patient's relatives are could improve potential for self-care of the diabetic patients. Social support activities is recommended for using in self-care promoting activities for patients with diabetic foot ulcers in medical service centers.